

Az európai nemesség története a 18-19. században

Tematika

Tantárgykód: BTTRPN301BA

Kurzus helyszíne, időpontja: K. 8.00–10.00, 314.

Kurzus típusa: Előadás (Elmélet)

1. A nemesség fogalma és jellemző jegyei
2. A nemesség társadalmi funkciójának változásai a 18-19. század folyamán
3. A nemesség/arisztokrácia helye és szerepe a politikai struktúrákban
4. Nemesi életmód és kultúra
5. „Noblesse oblige” – a francia nemesség a 18. században
6. A francia forradalom hatása és a nemesség helyzetének változásai a 19. század során
7. A brit nemesség válaszüton: földbirtok, vállalkozás és „dzsentifikáció”
8. A közép-európai nemesi társadalmak főbb vonásai
9. Az orosz társadalmi elit a 18. században – a Nagy Péter-féle társadalmi reformoktól II. Katalin kiváltságleveléig
10. Az orosz nemesség helyzete a 19. században, különös tekintettel a jobbágyszabadítás utáni időszakra
11. Az orosz nemesség/arisztokrácia hanyatlása
- 10-11. A lengyel és a balti német nemesség

Elérhetőség: schrek.katalin@arts.unideb.hu

Debrecen, 202. szeptember 6.

Dr. Schrek Katalin

Irodalom

1. Barta J.: Napkirályok tündöklése. Európa 16-18. században. Debrecen, 1996.
2. Ballabás Dániel: A magyar nemesség társadalmi tagolódása (16-20. század) http://real.mtak.hu/10488/1/Ballab%C3%A1s_A%20magyar%20nemess%C3%A9g%20t%C3%A1rsadalmi%20tagol%C3%B3d%C3%A1sa%20%2816-20.%20sz%C3%A1zad%29.pdf
3. Chaunu, Pierre: A klasszikus Európa. Bp., 2001.
4. Diederiks, H. A.: Nyugat-európai gazdaság és társadalomtörténet. Osiris, Bp., 1995.
5. Dewald, J.: Az európai nemesség története. 1400-1800. Bp., 2002.
6. Elias, Norbert: Az udvari társadalom: a királyság és az udvari arisztokrácia szociológiai jellemzőinek vizsgálata. Budapest, Napvilág Kiadó, 2005.
7. Hahner Péter: Szolgálni és fenntartani: A francia nemesség a forradalom előtt. Rubicon, 1994. (5. évf.) 4-5. sz.
8. Jones, Robert Edward: The Emancipation of the Russian Nobility, 1762-1785. Princeton, Princeton University Press, 1973.
9. Mayer, A. J.: Az uralkodó osztályok Európában (A burzsoázia behódol). In: „Változás és folytonosság”. Tanulmányok Európa XIX. századi társadalmáról. (Szerk.) Gyáni Gábor. (KLTE, Debrecen, 1992.)
10. Kossányi Béla: A lengyel nemesi társadalom megalakulása... Budapest, Franklin, 1915.
11. Niederhauser Emil: Politikai arculat nélkül: Az orosz nemesség a 18. században. Rubicon, 1994. (5. évf.) 4-5. sz. 61. old.
12. Ódor I.: A nemesség a 18. századi Európában. In: Ódor I. - Pálmány B. - Takács P. szerk.: Mágánások, birtokosok, címerlevelek. Debrecen, 1997.
13. Sahint-Tóth P.: A francia nemesség a XVI-XVII. században. In: Rubicon, 2000/1-2.
14. Papp I.: A francia nemesi társadalom a 18. században. Bp., 2005.
15. Papp Imre: A francia nemesség urasági jogai és birtokai a XVIII. században. Agrártörténeti szemle. Historia rerum rusticarum, 2001. (43. évf.) 3-4. sz. 307-349. old.
16. Papp Imre: A francia arisztokrácia a régi rend alkonyán: In: Műveltség és társadalmi szerepek: arisztokraták Magyarországon és Európában. (Szerk.) Bárány Attila [et al.]. Debrecen, Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, 2014.
17. Papp Imre: Tanulmányok a lengyel nemesség történetéből. Klió: történettudományi szemlélő folyóirat, 1992. (1. évf.) 1. sz.
18. The European Nobilities in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. (Ed.) Scott, H. M. London, Longman, 1995. II. kötet.
19. Smith, Douglas: Az orosz arisztokrácia végnapjai. Budapest, Európa, 2014.
20. Stone, L.: Az arisztokrácia válsága. (Ford.) Fodor Éva. In: Világtörténet, 1985/4.
21. Stone, L.: Anglia és a nyitott nemesség. In: Túlélők. Elitek és társadalmi változás az újkori Európában. Bp., 1993.
22. Riley, Charles A.: Aristocracy and the Modern Imagination. Hanover, University Press of New England, 2001.

23. Wasson, Ellis Archer: *The Role of Ruling Class adaptability in the British Transition from Ancient Regime to Modern State: the Open Elite of Britain and Ireland from the Middle Ages to the Second World War*. Lewiston, Edwin Mellen Press, 2010.
24. Willcox, William B.: *The Age of Aristocracy: 1688 to 1830*. Toronto, D. C. Heath and Co., 1992.